

УВС АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: УВА-2023/36/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn
Улаангом хот
2023 он

Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газар,
Дарга, тэргүүлэх аудитор: М.Батсуурь
Утас: 70453317, Цахим хаяг: BatsuuriM@audit.gov.mn
Аудитын менежер: М.Бат-Амгалан
Утас: 70453799, Цахим хаяг: Bat-Amgalanm@audit.gov.mn
Аудитор: А.Нанжидмаа
Утас: 70453799, Цахим хаяг: Nanjidmaaaa@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
Асуудлыг онцолсон хэсэг	4
Аудитын гол асуудал	4
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	6
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	14
4.1 Ерөнхий зүйл.....	17
4.2 Материаллаг байдал	17
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	18
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	18
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	18
4.5.1 Завсрын аудитын талаар	19
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	19
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	19
5.1 Төлбөрийн акт	19
5.2 Албан шаардлага.....	20
5.4 Хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	21
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ.....	22

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
СТА	Санхүүгийн тайлангийн аудит
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
НА	Нийцлийн аудит

**УВС АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

213400, Увс аймаг, Улаангом сум,
Ө.Бадрахын гудамж
Утас: 70-45-33-17, Факс: (976)70-45-33-17,
E-mail: uvs@audit.gov.mn

ГАЗРЫН ХАРИЛЦАА, БАРИЛГА
ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН ГАЗРЫН
ДАРГЫН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН
ГҮЙЦЭТГЭГЧ Г.ОТГОНБОЛД
ТАНАА

2023.02.24 № УВА-2023/36/НА-СТА-ТМЗ
танай _____ -ны № _____ -т

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Увс аймгийн Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Увс аймгийн Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Увс аймгийн Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газрын дарга нь батлагдсан орон тооноос хэтрүүлэн нярав-жолооч нэмж /шинээр томилогдсон албан хаагчид томилсон тушаал байхгүй/ ажиллуулан 4,215.6 мянган төгрөгийн цалинг олгосон, Төрийн аудитын газраас тогтоосон 8,170.3 мянган төгрөгийн төлбөрийн актыг цалингийн зардлаас төлж нийт 12,385.9 мянган төгрөгийн төрд хохирол учруулсан, Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын зардлаас 2,723.7 мянган төгрөгийг зориулалт бусаар зарцуулсан нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3 дахь заалтад “Санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх”, 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 дэх заалтад “Төсвийг үр ашигтай, арвилан хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж зарцуулах”, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 дахь заалтад “Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах”, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1 дэх хэсэгт “Энэ хуулийн 3.1-д заасан этгээдэд дараах зориулалтаар зардал санхүүжүүлэх, зарцуулахыг хориглоно”, 12.1.4 дэх заалтад

0200700766

“Хуулиар зөвшөөрөөгүй бусад”, 15 дугаар зүйл 15.1 дэх хэсэгт “Төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд дараах зүйлсийг хориглоно”, Иргэний хуулийн 498 дугаар зүйлийн 498.5 дахь заалтад “Энэ хуулийн 498.1, 498.2, 498.4-т заасан этгээд өөрийн шууд санаатай буюу илтэд болгоомжгүй үйлдлээр гэм хор учруулсан бол гэм хорыг арилгасан байгууллага өөрт учирсан хохирлыг тухайн гэм буруутай этгээдээс шаардаж гаргуулах эрхтэй”, Төрийн албаны тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.1 дэх хэсэгт “Төрийн албан хаагч хуульд зааснаас гадна дараах үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно”, 39.1.2 дахь заалтад “Албаны эрх мэдлээ хэтрүүлэхийг хориглоно”, Газрын тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.2 дахь заалтад “Газрын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага дараах эрх хэмжээтэй байна”, 23.2.6 дахь заалтад “Засгийн газраас тогтоосон хязгаарт багтаан аймаг, нийслэл, дүүргийн газрын албаны бүтэц, орон тоог батлах”, Газар зохион байгуулалт, геодези зураг зүйн газрын даргын 2019 оны 08 дугаар сарын 08-ны өдрийн Б/123 дугаар тушаалын 18 дугаар хавсралт, Сангийн сайдын 2021 оны 190 дүгээр тушаал “Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар”, Барилга хот байгуулалтын сайдын 2022 оны 83 дугаар тушаалтай нийцэхгүй “Эрх ба үүрэг”, “Нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

АДБОУС 2706.7-д тодорхойлсноор асуудлыг онцолсон хэсэгт санхүүгийн тайлангийн тухай хэрэглэгчдийн ойлголтыг бүрдүүлэхэд ач холбогдолтой, санхүүгийн тайланд толилуулсан, тодруулсан мэдээлэл байхгүй болно.

Аудитын гол асуудал

АДБОУС 2701.8-д тодорхойлсон тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх ажил гүйлгээ байхгүй болно.

Бусад асуудлын хэсэг

Увс аймгийн Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын тээвэр шатахууны зардлын зарцуулалтад биет горим сорил хэрэгжүүлж тулган баталгаажуулахад албан ажлаар явсан эсэхийг тогтоох боломжгүй байна. Иймд тээвэр шатахууны зардлыг дараагийн аудитаар нарийвчлан авч үзэх нь зүйтэй гэж үзлээ.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

М.БАТСУУРЬ

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1. Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	/Төгрөг/	
		Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	127,406,184.40	53,623,337.00
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	3,500.00	0.00
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	3,500.00	0.00
3121	Төгрөг	3,500.00	0.00
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	3,500.00	0.00
33	АВЛАГА	88,427,879.40	39,432.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	39,432.00	39,432.00
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	19,508,447.40	0.00
335	Бусад авлага	68,880,000.00	0.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	68,880,000.00	0.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	38,974,805.00	53,583,905.00
351	Түүхий эд материал	2,110,165.00	837,765.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	2,110,165.00	837,765.00
354	Хангамжийн материал	36,864,640.00	52,746,140.00
35410	Бичиг хэргийн материал	3,892,800.00	3,892,800.00
35420	Аж ахуйн материал	9,044,200.00	9,044,200.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	490,000.00	490,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	23,437,640.00	39,319,140.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	818,098,369.78	815,178,015.91
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	818,098,369.78	815,178,015.91
392	Биет хөрөнгө	783,146,620.01	780,238,015.91
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	548,042,168.00	548,042,168.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-20,942,557.92	-31,054,246.44
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	258,300,000.00	199,200,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-149,261,110.86	-112,304,444.22
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	387,312,488.82	460,567,833.82
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-322,820,734.63	-352,089,283.88
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	97,392,403.82	97,392,403.82
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-41,362,703.75	-51,122,081.64
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	27,645,000.00	27,645,000.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,158,333.47	-6,039,333.55
393	Биет бус хөрөнгө	34,951,749.77	34,940,000.00
39301	Програм хангамж	1,430,000.00	1,430,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,418,250.23	-1,430,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	34,940,000.00	34,940,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	945,504,554.18	868,801,352.91
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	618,762.42	1,363,648.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	618,762.42	1,363,648.00
413	Өглөг	618,762.42	1,363,648.00
4136	Бусад өглөг	618,762.42	1,363,648.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	615,262.42	1,363,648.00
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	3,500.00	0.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	944,885,791.76	867,437,704.91
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	944,885,791.76	867,437,704.91
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	186,953,634.59	186,953,634.59
51101	Өмч: - төрийн	186,953,634.59	186,953,634.59

512	Хуримтлагдсан үр дүн	752,906,884.59	675,458,797.74
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	752,906,884.59	733,398,437.19
51220	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	-57,939,639.45
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	5,025,272.58	5,025,272.58
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	945,504,554.18	868,801,352.91

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл /төгрөг/
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	842,470,789.40	796,971,037.20
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО		
120	Нийтлэг татварын бус орлого		
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	27,421,451.00	7,591,447.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	27,421,451.00	2,886,102.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	24,381,583.00	2,886,102.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан үндсэн хөрөнгө	3,039,868.00	
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан бараа материал	0.00	4,675,345.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО		
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс		
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	289,901,038.40	789,379,590.20
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	0.00	553,351,600.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого		
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	525,148,300.00	0.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих		
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	248,605,538.40	235,779,990.20
1330	Төсвийн захирагчдаас		
133003	Хөрөнгийн	39,327,500.00	0.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН		
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		
210101	Үндсэн цалин	806,659,355.20	853,390,276.65
210102	Нэмэгдэл	806,659,355.20	853,390,276.65
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	707,176,178.20	734,483,957.72
210104	Урамшуулал	384,352,931.00	382,987,665.70
210105	Гэрээт ажлын хөлс	366,254,374.00	313,568,707.74
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		
210201	Тэтгэврийн даатгал	49,996,786.00	47,619,740.58
210202	Тэтгэмжийн даатгал	35,278,247.27	32,838,288.48
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,850,953.73	3,751,778.54
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,076,183.47	2,964,462.74
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	765,709.93	733,200.14
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал		
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,025,691.60	7,332,010.68
210302	Түлш, халаалт	34,758,763.00	33,620,947.57
210303	Цэвэр, бохир ус	3,259,818.00	2,514,044.57
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		
210401	Бичиг хэрэг	30,483,991.00	30,483,899.00
		1,014,954.00	623,004.00
		31,819,752.00	83,460,410.00
		7,677,612.00	19,575,640.00

210402	Тээвэр, шатахуун	20,069,240.00	60,540,200.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,460,750.00	1,413,120.00
210404	Ном, хэвлэл	15,000.00	0.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,597,150.00	1,931,450.00
2105	Нормативт зардал	2,200,000.00	0.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,200,000.00	0.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	14,930,900.00	6,510,240.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	3,175,000.00	0.00
210604	Урсгал засвар	11,755,900.00	6,510,240.00
2107	Томилолт, зочны зардал	14,314,000.00	21,774,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	14,314,000.00	21,774,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	23,180,833.42	30,035,428.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	21,755,262.42	29,019,728.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	432,000.00	243,600.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	172,300.00	125,600.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	150,471.00	112,200.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	99,000.00	77,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	222,400.00	218,500.00
210807	Газрын төлбөр	349,400.00	238,800.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	151,622,212.78	128,475,525.87
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	49,564,469.00	33,456,627.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	10,941,000.00	8,943,200.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	91,116,743.78	86,075,698.87
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	99,483,177.00	118,906,318.93
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,098,500.00	22,091,400.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0.00	21,371,400.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,098,500.00	720,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	24,888,357.00	29,059,604.13
213301	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	24,888,357.00	0.00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.00	26,314,941.73
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.00	2,744,662.40
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,114,737.00	0.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,114,737.00	0.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	71,381,583.00	67,755,314.80
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	24,381,583.00	2,886,102.00
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	47,000,000.00	64,869,212.80
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	35,811,434.20	(56,419,239.45)
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	0.00	1,520,400.00
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	0.00	1,520,400.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	0.00	(1,520,400.00)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	35,811,434.20	(57,939,639.45)

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөг/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	837,466,421.40	860,897,692.20
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	24,385,083.00	2,886,102.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	24,385,083.00	2,886,102.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	24,385,083.00	2,886,102.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	24,381,583.00	2,886,102.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,500.00	0.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	813,081,338.40	858,011,590.20
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	0.00	553,351,600.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	0.00	553,351,600.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	525,148,300.00	0.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	248,605,538.40	304,659,990.20
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	248,605,538.40	304,659,990.20
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	39,327,500.00	0.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	39,327,500.00	0.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	746,187,921.40	782,117,692.20
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	746,187,921.40	782,117,692.20
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	627,196,297.00	663,211,373.27
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	382,591,651.00	382,987,665.70
210101	Үндсэн цалин	364,493,094.00	313,568,707.74
210102	Нэмэгдэл	0.00	63,998,034.43
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,191,000.00	4,549,997.53
210104	Урамшуулал	0.00	870,926.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	13,907,557.00	0.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	49,996,786.00	48,235,003.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	34,698,026.65	33,453,550.90
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,850,953.73	3,751,778.54
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,081,223.47	2,964,462.74
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	760,669.93	733,200.14
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,605,912.22	7,332,010.68
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	34,758,763.00	32,257,299.57
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,259,818.00	2,514,044.57
210302	Түлш, халаалт	30,483,991.00	29,120,251.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,014,954.00	623,004.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	27,633,413.00	68,991,040.00
210401	Бичиг хэрэг	7,254,050.00	17,474,490.00
210402	Тээвэр, шатахуун	16,315,040.00	48,733,700.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,242,173.00	851,400.00
210404	Ном, хэвлэл	15,000.00	0.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,807,150.00	1,931,450.00
2105	Нормативт зардал	2,200,000.00	0.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,200,000.00	0.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	24,590,900.00	19,581,740.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	7,965,500.00	0.00
210604	Урсгал засвар	16,625,400.00	19,581,740.00
2107	Томилолт, зочны зардал	14,314,000.00	12,408,000.00

210702	Дотоод албан томилолт	14,314,000.00	12,408,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	22,505,571.00	30,035,428.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	21,080,000.00	29,019,728.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	432,000.00	243,600.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	172,300.00	125,600.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	150,471.00	112,200.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	99,000.00	77,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	222,400.00	218,500.00
210807	Газрын төлбөр	349,400.00	238,800.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	68,605,213.00	68,715,197.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	57,664,213.00	58,891,997.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	10,941,000.00	9,823,200.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	118,991,624.40	118,906,318.93
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,098,500.00	22,091,400.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0.00	21,371,400.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,098,500.00	720,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	44,396,804.40	29,059,604.13
213301	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	24,888,357.00	0.00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	19,508,447.40	26,314,941.73
213305	Нэмэлт санхүүжилт Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.00	2,744,662.40
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,114,737.00	0.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,114,737.00	0.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	71,381,583.00	67,755,314.80
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	24,381,583.00	2,886,102.00
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	47,000,000.00	64,869,212.80
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	91,278,500.00	78,780,000.00
	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	91,275,000.00	78,780,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	91,275,000.00	78,780,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	91,275,000.00	78,780,000.00
222001	Тоног төхөөрөмж	19,200,000.00	300,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	68,880,000.00	0.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	3,195,000.00	78,480,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(91,275,000.00)	(78,780,000.00)
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	3,500.00	0.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	3,500.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	3,500.00	0.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	/төгрөг/	
					Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2021 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	186,953,634.59	5,025,272.58	717,095,450.39	0.00	909,074,357.56
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00	
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	186,953,634.59	5,025,272.58	717,095,450.39	0.00	909,074,357.56
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	35,811,434.20	0.00	35,811,434.20
C08	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	186,953,634.59	5,025,272.58	752,906,884.59	0.00	944,885,791.76
D01	2022 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	186,953,634.59	5,025,272.58	752,906,884.59	0.00	944,885,791.76
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	(19,508,447.40)	0.00	(19,508,447.40)
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	186,953,634.59	5,025,272.58	733,398,437.19		925,377,344.36
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	(57,939,639.45)	0.00	(57,939,639.45)
D09	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	186,953,634.59	5,025,272.58	675,458,797.74	0.00	867,437,704.91

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

ЭЗА	Үзүүлэлт	/төгрөг/			
		Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	3,500.00	(3,500.00)	
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	553,351,600.00	527,036,658.27	26,314,941.73	95.2
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	553,351,600.00	527,036,658.27	26,314,941.73	95.2
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	530,174,700.00	505,665,258.27	24,509,441.73	95.4
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	404,051,500.00	382,987,665.70	21,063,834.30	94.8
210101	Үндсэн цалин	318,774,200.00	313,568,707.74	5,205,492.26	98.4
210102	Нэмэгдэл	74,397,200.00	63,998,034.43	10,399,165.57	86.0
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	10,880,100.00	4,549,997.53	6,330,102.47	41.8
210104	Урамшуулал	0.00	870,926.00	(870,926.00)	
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	50,506,500.00	48,235,003.00	2,271,497.00	95.5

210201	Тэтгэврийн даатгал	34,755,000.00	33,453,550.90	1,301,449.10	96.3
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,937,900.00	3,751,778.54	186,121.46	95.3
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,150,300.00	2,964,462.74	185,837.26	94.1
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	787,600.00	733,200.14	54,399.86	93.1
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,875,700.00	7,332,010.68	543,689.32	93.1
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогмол зардал	32,257,300.00	32,257,299.57	0.43	100.0
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,078,500.00	2,514,044.57	1,564,455.43	61.6
210302	Түлш, халаалт	24,498,800.00	29,120,251.00	(4,621,451.00)	118.9
210303	Цэвэр, бохир ус	1,675,300.00	623,004.00	1,052,296.00	37.2
210304	Байрны түрээс	2,004,700.00	0.00	2,004,700.00	0.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	12,301,500.00	12,197,950.00	103,550.00	99.2
210401	Бичиг хэрэг	1,984,200.00	1,984,200.00	0.00	100.0
210402	Тээвэр, шатахуун	7,433,000.00	7,430,900.00	2,100.00	100.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	851,400.00	851,400.00	0.00	100.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	91,000.00	0.00	91,000.00	0.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,941,900.00	1,931,450.00	10,450.00	99.5
2105	Нормативт зардал	270,200.00	0.00	270,200.00	0.0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	270,200.00	0.00	270,200.00	0.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,289,000.00	525,000.00	764,000.00	40.7
210604	Урсгал засвар	1,289,000.00	525,000.00	764,000.00	40.7
2107	Томилолт, зочны зардал	5,507,100.00	5,496,000.00	11,100.00	99.8
210702	Дотоод албан томилолт	5,507,100.00	5,496,000.00	11,100.00	99.8
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,033,300.00	1,015,700.00	17,600.00	98.3
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	243,600.00	243,600.00	0.00	100.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	125,600.00	125,600.00	0.00	100.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	112,200.00	112,200.00	0.00	100.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	94,600.00	77,000.00	17,600.00	81.4
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	218,500.00	218,500.00	0.00	100.0
210807	Газрын төлбөр	238,800.00	238,800.00	0.00	100.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	22,958,300.00	22,950,640.00	7,660.00	100.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	22,958,300.00	22,950,640.00	7,660.00	100.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	23,176,900.00	21,371,400.00	1,805,500.00	92.2
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	23,176,900.00	21,371,400.00	1,805,500.00	92.2
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	21,371,400.00	21,371,400.00	0.00	100.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,805,500.00	0.00	1,805,500.00	0.0
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	553,351,600.00	553,351,600.00	0.00	100.0
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	553,351,600.00	553,351,600.00	0.00	100.0
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	553,351,600.00	553,351,600.00	0.00	100.0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	3,500.00	(3,500.00)	

62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	39.00	39.00	0.00	100.0
620001	Удирдах ажилтан	0.00	0.00	0.00	
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	33.00	33.00	0.00	100.0
620003	Үйлчлэх ажилтан	4.00	4.00	0.00	100.0
620004	Гэрээт ажилтан	2.00	2.00	0.00	100.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөг/

ЭА	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл	Зөрүү
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	0.00
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	237,046,115.00	(237,046,115.00)
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	168,166,115.00	(168,166,115.00)
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	167,446,115.00	(167,446,115.00)
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	56,793,090.00	(56,793,090.00)
210401	Бичиг хэрэг	15,490,290.00	(15,490,290.00)
210402	Тээвэр, шатахуун	41,302,800.00	(41,302,800.00)
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	19,056,740.00	(19,056,740.00)
210604	Урсгал засвар	19,056,740.00	(19,056,740.00)
2107	Томилолт, зочны зардал	6,912,000.00	(6,912,000.00)
210702	Дотоод албан томилолт	6,912,000.00	(6,912,000.00)
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	29,019,728.00	(29,019,728.00)
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	29,019,728.00	(29,019,728.00)
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	55,664,557.00	(55,664,557.00)
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	45,841,357.00	(45,841,357.00)
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	9,823,200.00	(9,823,200.00)
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	720,000.00	(720,000.00)
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	720,000.00	(720,000.00)
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	720,000.00	(720,000.00)
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	68,880,000.00	(68,880,000.00)
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	68,880,000.00	(68,880,000.00)
222001	Тоног төхөөрөмж	68,880,000.00	(68,880,000.00)
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	304,659,990.20	(304,659,990.20)
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	304,659,990.20	(304,659,990.20)
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	304,659,990.20	(304,659,990.20)
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)		0.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	0.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	0.00

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд газрын менежмент, геодези, зураг зүйн талаарх төрийн бодлогын хэрэгжилтийг хангах, хот байгуулалт, барилгажилт, архитектур, төлөвлөлтийн бодлогыг аймаг, сумын батлагдсан ерөнхий төлөвлөгөө, инженерийн шугам сүлжээний эх үүсвэр, газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд тулгуурлан хэрэгжүүлэх, аймгийн эдийн засаг, нийгмийг хөгжүүлэх зорилтыг хангах замаар иргэдийн ая тухтай амьдрах, орчин нөхцөлийг бүрдүүлэхэд үйл ажиллагаагаа үйл ажиллагаа явуулдаг юм.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлтүүд орсон байна. Үүнд:

- ✓ Хөдөлмөрийн тухай хууль - Шинэчлэн найруулгыг 2022 оны 01 сарын 01-ний өдрөөс мөрдөж эхэлсэн.
- ✓ Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль -2022 оны 04 дүгээр сарын 29-ний өдөр батлагдсан.
- ✓ Төрийн албаны тухай хуульд 2022 оны 4 дүгээр сарын 22-ны өдөр, 7 дугаар сарын 05-ны өдөр, 11 дүгээр сарын 11-ний өдөр нэмэлт өөрчлөлтүүд оруулсан байна.
- ✓ Төсвийн тухай хуульд 2022 оны 4 дүгээр сарын 22-ний өдөр, 7 дугаар сарын 01-ний өдөр, 8 дугаар сарын 29-ний өдөр, 11 дүгээр сарын 11-ний өдөр
- ✓ Засгийн газрын 2018 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн 382 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар батлагдсан "Төрийн захиргааны болон үйлчилгээний албан хаагчид төрийн алба хаасан хугацааны нэмэгдэл олгох журам"
- ✓ Сангийн сайдын 2022 оны 06 дугаар сарын 02-ны өдрийн 120 дугаар тушаал "Албан томилолтын зардлын тариф" тус тус нэмэлт өөрчлөлт оруулсан байна.
- ✓ Барилга хот байгуулалтын сайдын 2022 оны 83 дугаар тушаал

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөгүй байна гэж үзлээ. Газар зохион байгуулалт, геодези, зураг зүйн газрын хяналт шинжилгээ үнэлгээний ажлын хэсэг нь Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын 2022 оны эхний хагас жилийн санхүүгийн болон байгууллагын үйл ажиллагаанд шалгалт хийсэн байна. Шалгалтаар Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт зарим зардлын тухайд хангалтгүй байна гэж үзсэн байна. Үүний шалтгаан Барилга захиалагчийн техник хяналтын зардлаас хөрөнгө бэлтгэх, зарим зайлшгүй шаардлагатай бус зардлыг санхүүжүүлснээс үүдэлтэй гэж дүгнэжээ.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 76,703.2 мянган төгрөгөөр буюу 8.1 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

	Үзүүлэлт	/мянган төгрөгөөр/		
		Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
	Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө		0.0	0.0	0.0
Авлага		88,427.80	39.4	-88,388.40
Бараа материал		38,974.8	53,583.9	13,609.1
Үндсэн хөрөнгө		818,098.3	815,178.0	-2,920.30
Нийт хөрөнгө		945,504.5	868,801.3	-76,703.20
Өр төлбөр		618.7	1,363.6	744.90
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/		944,885.7	867,437.7	-77,448.00
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн		945,504.5	868,801.3	-76,703.20

Авлага дансны үлдэгдэл 39.4 мянган төгрөг болж буурсан нь 68,880.0 мянган төгрөгийн лабораторийн тоног төхөөрөмж хүлээн авсан, 19,547.8 мянган төгрөгийн төлбөртэй үйлчилгээний авлага барагдсантай холбоотой байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 53,583.9 мянган төгрөг болж 13,609.1 мянган төгрөгөөр өссөн нь лабораторид ашиглагдах бусад хангамжийн материал худалдан авсантай холбоотой байна. Бараа материалын дансны үлдэгдэлд худалдаж авсан ашиглалтгүй бараа материал байхгүй болно.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 815,178.0 мянган төгрөг болж 2,920.3 мянган төгрөгөөр буурсан байна. Энэ нь үндсэн хөрөнгийн элэгдлийн зардлаас шалтгаалсан байна.

Өр төлбөр данс нь 744.9 мянган төгрөгөөр өссөн нь түлш, халаалтын зардлын өглөг үүссэнээс шалтгаалжээ.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 867,437.7 мянган төгрөг болж 77,448.0 мянган төгрөгөөр буурсан байна. Энэ нь тайлант үеийн үр дүнтэй холбоотой байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар нь 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 701,950.9 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслийн 131,830.2 мянган төгрөгөөр бууруулан 570,120.7 мянган төгрөгөөр баталсныг төсвийн тодотгол хийгдэж 16,769.1 мянган төгрөгөөр бууруулж 553,351.6 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант оны батлагдсан төсөвт тодотголоор өөрчлөлт ороогүй байна. Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 3 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр улсын төсвөөс 570,120.7 мянган төгрөгийг бүрдүүлэхээр байна.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 553,351.6 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгосон байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 527,036.6 мянган төгрөг буюу 95.2 хувьтай байна. Үндсэн үйл ажиллагааны зардлаас 26,314.9 мянган төгрөг төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/					
д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	507,216.4	482,714.6	24,501.7	95.1%
2	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал	23,176.9	21,371.4	7.6	99.9%
3	Барилгын техник хяналт	22,958.3	22,950.6	1,805.5	92.2%

Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшлын зардал 21,063.8 мянга, ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэлийн зардал нь 2,271.5 мянга, эд хогшил худалдан авах зардал 764.0 мянга, нэг удаагийн тэтгэмж урамшууллын зардал 1,805.5 мянган төгрөгөөр тус тус хэмнэгдсэн нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжсэнтэй холбоотой байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т "Нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн

гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансаар төсөвт байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 304,659.9 мянган төгрөгийн орлого орсон байна.

Үүнээс хангамжийн бараа материалын зардалд 56,793.0 мянга, эд хогшил худалдан авах зардалд 19,056.7 мянга, томилолтын зардалд 6,912.0 мянга, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамж зардалд 29,019.7 мянга, бараа үйлчилгээний бусад зардалд 55,664.5 мянга, нэг удаагийн урамшууллын зардалд 720.0 мянга, хөрөнгийн зардалд 68,880.0 мянган төгрөгийг тус тус зарцуулж, 67,613.8 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар нь тайлант онд хэрэгжүүлсэн төсөл хөтөлбөр байхгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор А.Нанжидмаа гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер М.Бат-Амгалан, дарга, тэргүүлэх аудитор М.Батсуурь нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 17-ны өдрийн 32 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн шатанд тодорхойлсон материаллаг байдлыг 2021 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 806,659.3 мянган төгрөгөөс 1 хувиар буюу 8,066.5 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагатай гэж үзсэн. Гүйцэтгэлийн шатанд материаллаг байдлыг 2022

оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 853,262.2 мянган төгрөгийн 1 хувь 8,532.6 мянган төгрөгөөс 80 хувиар буюу 6,826.0 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газрын дарга нь батлагдсан орон тоог хэтрүүлэн нярав-жолооч нэмж /шинээр томилогдсон албан хаагчид томилсон тушаал байхгүй/ ажиллуулан төсвөөс 4,215.6 мянган төгрөгийн цалинг олгосон, Төрийн аудитын байгууллагаас санхүүгийн тайлангийн аудитаар тогтоосон 8,170.3 мянган төгрөгийн төлбөрийн актыг цалингийн зардлаас төлсөн нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1 дэх хэсэгт “Энэ хуулийн 3.1-д заасан этгээдэд дараах зориулалтаар зардал санхүүжүүлэх, зарцуулахыг хориглоно”, 12.2.2 дахь заалтад “Хуулиар зөвшөөрөөгүй бусад”, 15 дугаар зүйлийн 15.1 дэх хэсэгт “Төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд дараах зүйлсийг хориглоно” 15.1.2 дахь заалтад “Чиг үүрэг, орон тоог давхардуулан тогтоох” гэж тус тус заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд оруулбал зохих 151 мэдээллээс байршуулах хугацаа болоогүй 2, хугацаандаа оруулсан 149 мэдээллийг шилэн дансны цахим хуудсанд байршуулсан байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь Шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

1. Тус байгууллага нь Татварын ерөнхий хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.5 дахь хэсэгт “Татвар төлөгч борлуулалт хийх тухай бүрд хэрэглэгчийн системээс дахин давтагдашгүй дугаар бүхий төлбөрийн баримтыг хэвлэж өгөх, эсхүл цахимаар илгээх үүрэгтэй” гэж заасныг хэрэгжүүлэн ажиллаагүй байна.

2. Гэрээ байгуулан ажиллуулсан 9 ажилтны нийгмийн даатгалын шимтгэлийн суутган тооцоогүй нь байна. Энэ нь Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн 32 дугаар зүйлийн 32.1 дэх хэсэгт “Дараах хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогод нийгмийн даатгалын шимтгэл ногдуулна” 32.1.2 дахь заалтад “Иргэний хуулийн 343, 359 дүгээр заасан гэрээгээр тохирсон хөлс” гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын 2022 оны эхний хагас жилийн санхүүгийн тайланд хийсэн завсрын аудитаар Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газрын дарга нь батлагдсан орон тоог хэтрүүлэн нярав-жолооч нэмж /шинээр томилогдсон албан хаагчид томилсон тушаал байхгүй/ ажиллуулан төсвөөс 4,215.6 мянган төгрөгийн цалинг олгож төрд хохирол учруулсан зөрчил илэрсэн болно.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар тогтоосон 79,250.2 мянган төгрөгийн 3 төлбөрийн акт, 3,993.0 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага, 1,314.0 мянган төгрөгийн зөвлөмж өгсөн байна. Ирүүлсэн нотлох баримт биелэлтийг хянаж үзэхэд 8,170.3 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн актыг төсвөөс төлсөн байна.

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	3	79,250.2	2	71,079.9	66
Албан шаардлага	1	3,993.0	1	3,993.0	100
Зөвлөмж	1	1,314.0	1	1,314.0	100
Нийт дүн	5	84,557.2	4	76,386.9	91.5

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын тээвэр шатахууны зардлын зарцуулалтад биет горим сорил хэрэгжүүлж тулган баталгаажуулахад албан ажлаар явсан эсэхийг тогтоох боломжгүй байна. Иймд тээвэр шатахууны зардлыг дараагийн аудитаар нарийвчлан авч үзэх нь зүйтэй гэж үзлээ.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 25,009.6 мянган төгрөгийн зөрчил² илэрснээс, 12,385.9 мянган төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоож, 2,723.7 мянган төгрөгийн албан шаардлага хүргүүлж, 9,900.0 мянган төгрөгийн зөрчлийг хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлээ.

5.1 Төлбөрийн акт

- Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газрын дарга нь албаны эрх мэдлээ хэтрүүлэн Төрийн аудитын газрын тогтоосон 8,170.3 мянган төгрөгийн төлбөрийн актыг цалингийн зардлаас төлж төрд хохирол учруулсан нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3 дахь заалтад "Санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх", 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 дэх заалтад "Төсвийг үр ашигтай, арвилан хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж зарцуулах", 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 дахь заалтад "Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1. дэх хэсэгт "Энэ хуулийн 3.1-д заасан этгээдэд дараах зориулалтаар зардал санхүүжүүлэх, зарцуулахыг хориглоно", 12.1.4 дэх заалтад "Хуулиар зөвшөөрөөгүй бусад", Иргэний хуулийн 498 дугаар зүйлийн 498.5 дахь заалтад "Энэ хуулийн 498.1, 498.2, 498.4-т заасан этгээд өөрийн шууд санаатай буюу

илтэд болгоомжгүй үйлдлээр гэм хор учруулсан бол гэм хорыг арилгасан байгууллага өөрт учирсан хохирлыг тухайн гэм буруутай этгээдээс шаардаж гаргуулах эрхтэй”, Төрийн албаны тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.1 дэх хэсэгт “Төрийн албан хаагч хуульд зааснаас гадна дараах үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно”, 39.1.2 дахь заалтад “Албаны эрх мэдлээ хэтрүүлэхийг хориглоно” гэж тус тус заасныг хэрэгжүүлэн ажиллаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төлбөрийн акт тогтоох

2. Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газрын дарга нь батлагдсан орон тоог хэтрүүлэн нярав-жолооч нэмж /шинээр томилогдсон албан хаагчид томилсон тушаал байхгүй/ ажиллуулан 4,215.6 мянган төгрөгийн цалинг олгож төрд хохирол учруулсан нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.6.2 дахь заалтад “Төсвийн захирагч нь төсвийн асуудлаа өөрийн харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчаар дамжуулан шийдвэрлүүлдэг байх”, 16 дугаар зүйлийн 16.5.3 дахь заалтад “Батлагдсан цалингийн сан, орон тооны хязгаарт багтаан төсвийн байгууллагын орон тоо, ажиллагчдын цалин хөлсийг тогтоох”, Төрийн албаны тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.1 дэх хэсэгт “Төрийн албан хаагч хуульд зааснаас гадна дараах үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно”, 39.1.2 дахь заалтад “Албаны эрх мэдлээ хэтрүүлэх”, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1 дэх хэсэгт “Энэ хуулийн 3.1-д заасан этгээдэд дараах зориулалтаар зардал санхүүжүүлэх, зарцуулахыг хориглоно”, 12.1.4 дэх заалтад “Хуулиар зөвшөөрөөгүй бусад”, 15 дугаар зүйл 15.1. дэх хэсэгт “Төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд дараах зүйлсийг хориглоно”, 15.1.2 дахь заалтад “Чиг үүрэг, орон тоог давхардуулан тогтоох”, Газрын тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.2 дахь заалтад “Газрын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага дараах эрх хэмжээтэй байна”, 23.2.6 дахь заалтад “Засгийн газраас тогтоосон хязгаарт багтаан аймаг, нийслэл, дүүргийн газрын албаны бүтэц, орон тоог батлах”, Газар зохион байгуулалт, геодези зураг зүйн газрын даргын 2019 оны 08 дугаар сарын 08-ны өдрийн Б/123 дугаар тушаалын 18 дугаар хавсралтыг хэрэгжүүлэн ажиллаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төлбөрийн акт тогтоох

5.2 Албан шаардлага

1. Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар нь Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын зардлаас 2,723.7 мянган төгрөгийг зориулалт бусаар зарцуулсан нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3 дахь заалтад “Санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх”, 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 дэх заалтад “Төсвийг үр ашигтай, арвилан хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж зарцуулах”, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 дахь заалтад “Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах”, Сангийн сайдын 2021 оны 190 дүгээр тушаал “Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар”, Барилга хот байгуулалтын сайдын 2022 оны 83 дугаар тушаалыг хэрэгжүүлэн ажиллаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргахгүй байх албан шаардлага хүргүүлэх

5.4 Хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал

1. Ланд-200 маркын автомашины 9,900.0 мянган төгрөгийн автомат кроп сольсон байна. Ланд-200 маркын автомашины автомат кроп сольсныг нотлох засвар үйлчилгээ хийлгэсэн авто засварын газрын оношилгооны дүгнэлт байхгүй бөгөөд дараах баримтуудын мэдээлэл зөрүүтэй байна. Үүнд:

- Өмч хамгаалах зөвлөлийн тэмдэглэлд дурдсан спидометрийн заалт,
- Жолоочтой хийсэн ярилцлагын тэмдэглэлд дурдагдсан автомашины эвдэрсэн газрын байршил,
- Жолоочийн замын тооцооны хуудасны спидометрийн заалт

Шийдвэрлэсэн нь: Хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлэх.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага	Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газрын дарга нь албаны эрх мэдлээ хэтрүүлэн Төрийн аудитын газрын тогтоосон төлбөрийн актыг төсвийн хөрөнгөөс төлж төрд хохирол учруулсан.	1	8,170.3	1	8,170.3								
Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газрын дарга нь батлагдсан орон тооноос хэтрүүлэн нярав-жолооч нэмж /шинээр томилогдсон албан хаагчид томилсон тушаал байхгүй/ ажиллуулан цалин олгож төрд хохирол учруулсан.	1	4,215.6	1	4,215.6								
Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар нь Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын зардлыг зориулалт бусаар зарцуулсан.	1	2,723.7			1	2,723.7						
Ланд-200 маркын автомашины автомат кроп сольсныг нотлох засвар үйлчилгээ хийлгэсэн авто засварын газрын оношилгооны дүгнэлт байхгүй анхан шатны баримтуудын мэдээлэл зөрүүтэй байна	1	9,900.0									1	9,900.0
Дүн	4	25,009.6	2	12,385.6	1	2,723.7					1	9,900.0

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ

ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР /М.БАТСУУРЫ/

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

/М.БАТ-АМГАЛАН/

БЭЛТГЭСЭН:

АУДИТОР

/А.НАНЖИДМАА/

2023 оны 02 дугаар сарын 16-ны өдөр

УВСАЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АКТ

2023 оны 02 сарын 24 өдөр

Дугаар 01/08/А.2070416
УВА 2023/36/НА-СНН-ТМЗ

Улаангом

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйл заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газрын дарга нь албаны эрх мэдлээ хэтрүүлэн Төрийн аудитын газрын тогтоосон 8 170 291 төгрөгийн төлбөрийн актыг цалингийн зардлаас төлж төрд хохирол учруулсан зөрчил илэрлээ.

Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3 дахь заалтад “Санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх”, 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 дэх заалтад “Төсвийг үр ашигтай, арвилан хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж зарцуулах”, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 дахь заалтад “Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах”, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1. дэх хэсэгт “Энэ хуулийн 3.1-д заасан этгээдэд дараах зориулалтаар зардал санхүүжүүлэх, зарцуулахыг хориглоно”, 12.1.4 дэхь заалтад “Хуулиар зөвшөөрөөгүй бусад”, Иргэний хуулийн 498 дугаар зүйлийн 498.5 дахь заалтад “Энэ хуулийн 498.1, 498.2, 498.4-т заасан этгээд өөрийн шууд санаатай буюу илтэд болгоомжгүй үйлдлээр гэм хор учруулсан бол гэм хорыг арилгасан байгууллага өөрт учирсан хохирлыг тухайн гэм буруутай этгээдээс шаардаж гаргуулах эрхтэй” Төрийн албаны тухай хуулийн 39 дүгээр зүйл “Төрийн албан хаагч хуульд зааснаас гадна дараах үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно”, 39.1.2 дахь заалтад “Албаны эрх мэдлээ хэтрүүлэхийг хориглоно” гэж тус тус заасныг хэрэгжүүлэн ажиллаагүй байна.

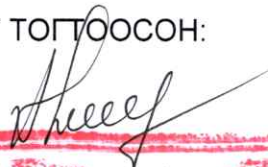
Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 дахь хэсэг, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны 12 дугаар сарын 09-ний өдрийн А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4.2.3-д “Төлбөрийн акт тогтооход дараах нийтлэг үндэслэлийг харгалзана” 4.2.3.8-д “Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т заасан бусад нөхцөл байдал үүссэн” гэж заасныг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. Төсвөөс төлсөн төлбөрийн актын төлбөр 8 170 291 / Найман сая нэг зуун далан мянга хоёр зуун ерэн нэг/ төгрөгийг Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын даргын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Г.Отгонболдоор төлүүлж Төрийн сан банкин дахь Орон нутгийн орлогын 100150000962 тоот дансанд төвлөрүүлэх.

- Актын биелэлтийг 2023 оны 03 дугаар сарын 30-ны өдрийн дотор Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэхийг Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын даргын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Г.Отгонболд, нягтлан бодогч А.Бадамсүрэн нарт хариуцуулав.
- Төлбөрийн актыг хүлээн зөвшөөрөөгүй тохиолдолд Захиргааны ерөнхий хуулийн 92 дугаар зүйлийн 92.1 дэх хэсэгт заасны дагуу гомдол гаргах эрхтэй.

ТӨЛБӨРИЙН АКТ ТОГТООСОН:

АУДИТОР

А.НАНЖИДМАА

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

М.БАТ-АМГАЛАН

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

М.БАТСУУРЬ

УВС АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АКТ

2023 оны 02 сарын 04 өдөр

Дугаар 02/09/А.2023/016

Улаангом

УВА-2023/36/НА-СГА АУС

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйл заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газрын дарга нь батлагдсан бүтэц орон тоог хэтрүүлэн нярав-жолооч нэмж /шинээр томилогдсон албан хаагчид томилсон тушаал байхгүй/ ажиллуулан 4215630 төгрөгийн цалинг олгож төрд хохирол учруулсан зөрчил илэрлээ.

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.6.2 дахь заалтад "Төсвийн захирагч нь төсвийн асуудлаа өөрийн харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчаар дамжуулан шийдвэрлүүлдэг байх", 16 дугаар зүйлийн 16.5.3 дахь заалтад "Батлагдсан цалингийн сан, орон тооны хязгаарт багтаан төсвийн байгууллагын орон тоо, ажиллагчдын цалин хөлсийг тогтоох", Төрийн албаны тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.1 дэх хэсэгт "Төрийн албан хаагч хуульд зааснаас гадна дараах үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно", 39.1.2 дахь заалтад "Албаны эрх мэдлээ хэтрүүлэх", Газрын тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.2 дахь заалтад "Газрын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага дараах эрх хэмжээтэй байна", 23.2.6 дахь заалтад "Засгийн газраас тогтоосон хязгаарт багтаан аймаг, нийслэл, дүүргийн газрын албаны бүтэц, орон тоог батлах", Газар зохион байгуулалт, геодези зураг зүйн газрын даргын 2019 оны 08 дугаар сарын 08-ны өдрийн Б/123 дугаар тушаалын 18 дугаар хавсралтыг хэрэгжүүлэн ажиллаагүй байна.

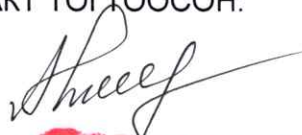
Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 дахь хэсэгт "Шалгагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол акт тогтооно", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны 12 дугаар сарын 09-ний өдрийн А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.3-д "Төлбөрийн акт тогтооход дараах нийтлэг үндэслэлийг харгалзана", 4.2.3.6-д "Эрх бүхий этгээдээс тогтоосон норм, нормативыг хэтрүүлэн зарцуулсан" гэж заасныг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. Батлагдсан орон тоог хэтрүүлэн ажиллуулж нярав-жолоочийн цалинд олгосон 4215630 /Дөрвөн сая хоёр зуун арван таван мянга зургаан зуун гуч/ төгрөгийг Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын даргын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Г.Отгонболдоор төлүүлж Төрийн сан банкин дахь Орон нутгийн орлогын 100150000962 тоот дансанд төвлөрүүлэх.

2. Актын биелэлтийг 2023 оны 03 дугаар сарын 30-ны өдрийн дотор Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газар¹т ирүүлэхийг Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын даргын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Г.Отгонболд, нягтлан бодогч А.Бадамсүрэн нарт хариуцуулав.
3. Аудитаар өгсөн албан шаардлагыг хүлээн зөвшөөрөөгүй тохиолдолд Захиргааны ерөнхий хуулийн 92 дугаар зүйлийн 92.1 дэх хэсэгт заасны дагуу гомдол гаргах эрхтэй.

ТӨЛБӨРИЙН АКТ ТОГТООСОН:

АУДИТОР

А.НАНЖИДМАА

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

М.БАТ-АМГАЛАН

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

М.БАТСУУРЬ

УВС АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2023 оны 02 сарын 24 өдөр

Дугаар 01/11/А2023/0416
УВА-2023/36/НА-СГА АУС

Улаангом

Зөрчил арилгуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар нь Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын зардлаас 2,723,750 төгрөгийг зориулалт бусаар зарцуулсан зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3 дахь заалтад “Санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх”, 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 дэх заалтад “Төсвийг үр ашигтай, арвилан хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж зарцуулах”, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 дахь заалтад “Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах”, Сангийн сайдын 2021 оны 190 дүгээр тушаал “Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар”, Барилга хот байгуулалтын сайдын 2022 оны 83 дугаар тушаалаар батлагдсан “Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын зардлаас санхүүжүүлэх зардлын нэр төрөл” журмыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх заалтад “Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө”, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4.2.1-д “Албан шаардлага өгөхөд дараах нийтлэг үндэслэлийг харгалзана” 4.2.1.6-д “Төсвийг зориулалт бусаар зарцуулсан” гэж заасныг үндэслэн ШААРДАХ нь:

1. Барилга байгууламжийн захиалагчийн хяналтын зардлаас зориулалт бусаар зарцуулсан зөрчлийг арилгаж, биелэлтийг 2023 оны 3 дугаар сарын 30-ны өдрийн дотор Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газар² т ирүүлэх.
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын дарга Г.Отгонболд, нягтлан бодогч А.Бадамсүрэн нарт даалгав.

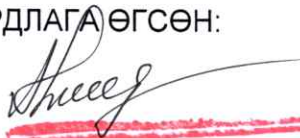
²Увс аймаг, Улаангом сум, 3 дугаар баг, Ө.Бадрахын гудамж, аймгийн Засаг Даргын Тамгын газрын байр, 304 тоот, Утас: 70453317

0200400228

3. Аудитаар өгсөн албан шаардлагыг хүлээн зөвшөөрөөгүй тохиолдолд Захиргааны ерөнхий хуулийн 92 дугаар зүйлийн 92.1 дэх хэсэгт заасны дагуу гомдол гаргах эрхтэй.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТОР

А.НАНЖИДМАА

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

М.БАТ-АМГАЛАН

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

М.БАТСУУРЬ